

SUOMEN SARJAKUVASEURA RY

TOIMINTAKERTOMUS 2009

SISÄLLYSLUETTELO

- VUOSI 2009
- 1. SARJAKUVAKESKUS
- 2. PERUSTOIMINTA
 - 2.1 Perustoiminta
 - 2.2 Sarjainfo
 - 2.3 Suomen sarjakuvaseuran kokoelma
 - 2.4 Puupäähattu-palkinto
 - 2.5 Originaalivälitys
- 3. HELSINGIN 24. SARJAKUVAFESTIVAALIT
- 4. KANSAINVÄLINEN TOIMINTA
- 5. NÄYTTELYTOIMINTA
 - 5.1 Sarjakuvakeskuksen näyttelyt
 - 5.2 Sarjakuvafestivaalien näyttelyt
 - 5.3 Arabianrannan kirjaston näyttelyt
 - 5.4 Muut näyttelyt
- 6. MUU TOIMINTA
 - 6.1 Verkkopalvelut
 - 6.2 Kurssit ja koulutustoiminta
 - 6.3 Helsingin kirjamesut
 - 6.4 Sarjakuva-automaatti
- 7. YHTEISTYÖKUMPPANIT

Vuosi 2009 oli monella tavalla onnistunut vuosi Suomen sarjakuvaseuralle. Seuran toiminta näkyi mediassa laajemmin kuin koskaan, ja toiminta sai useita palkintoja. Sarjainfo palkittiin OPM:n myöntämällä Kulttuurilehtien laatupalkinnolla ja sarjakuvablogit.com -palvelu sai Kemin sarjakuvapäivien myöntämän Lehti-Lempi-palkinnon. Sarjakuvakeskus sai Helsingin Sanomien Nyt-liitteen ja Radio Helsingin myöntämän Unelmien Helsinki -palkinnon sekä Ylioppilaslehden Kultainen Penaali-palkinnon vuoden kulttuuriteosta. Vuosi oli myös erittäin kansainvälinen ja sisälsi useita moniulotteisia projekteja. Suurimpina niistä Le Dernier Cri, Orang ja Nordicomics -taiteilijoiden näyttelyt, työpajat ja vierailut.

Vuosi tarjosi hyvän pohjan tuleville suunnitelmille sarjakuvan tiedotuskeskuksesta ja kotimaisen sarjakuvan juhluvuodesta. Sarjakuvakeskuksen toiminta vakiintui ja monimuotoistui. Pieniä projekteja kertyi vuoden aikana enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Suurimpana syynä tähän on Sarjakuvakeskus, jonka ympärille kaikki linkittyy. Keskuksen myötä myös aktiivisten vapaaehtoisten määrä on kasvanut aivan uusiin lukemiin. Näiden vapaaehtoisten avulla tässä toimintakertomuksessa esitetyt asiat ovat voineet tapahtua. Kiitos kaikille mukanaolleille.

Terveisin,

Kalle Hakkola
toiminnanjohtaja

Solja Järvenpää
hallituksen puheenjohtaja

1. SARJAKUVAKESKUS

Sarjakuvakeskus on kesäkuussa 2008 perustetun osuuskunnan ylläpitämä ja hallinnoima tila Helsingin Kalliossa (osoitteessa Kolmas linja 17). Tila koostuu Pitkämies-sarjakuvakaupasta, Suomen sarjakuvaseuran galleriasta (kummatkin katutasossa), Sarjakuvaseuran toimistosta ja työpajatilasta sekä Kutikuti-piirtäjäyhteisön työtiloista kellarikerroksessa. Yhdistämällä sarjakuvakentän erilaisten toimijoiden voimat saman katon alle, on Sarjakuvakeskuksen perustamisen tarkoituksena luoda helsinkiläiseen katukuvaan tila, jonka kautta sarjakuva saisi näkyvämmän sijan kaupungin kulttuuritarjonnassa. Samalla syntyy luonnollinen sarjakuvan ammattilaisten ja harrastajien kohtaustapaikka ja alan laajaa kirjoa voidaan tehdä tunnetummaksi myös ns. suurelle yleisölle. Keskuksen kautta organisoidaan sarjakuvatoimintaa, joka kattaa koko maan.

Vuonna 2009 Sarjakuvakeskus sai Helsingin Sanomien Nyt-liitteen ja Radio Helsingin myöntämän Unelmien Helsinki -palkinnon sekä Ylioppilaslehden Kultainen Penaali -palkinnon vuoden kulttuuriteosta.

Kultainen Penaali -perustelut

Kolmannelle linjalle Kallioon syntyi keväällä sarjakuvan ystävän keidas. Suomen sarjakuvaseuran, Kutikuti-kollektiivin ja Pitkämies-kaupan perustamassa Sarjakuvakeskuksessa voi levähtää arjen aherruksesta, selailta albumeita ja katsastaa gallerian näyttelyn. Kirpputorit, työpajat ja keikat tekevät keskuksen toiminnasta niin pienimuotoisen söpöä, että sydän läikähtyy.

Unelmien Helsinki -perustelut

Tänä vuonna Nyt-liitteen ja Radio Helsingin Unelmien Helsinki -pääpalkinnon saa Kalliossa toimiva Sarjakuvakeskus. Toukokuussa avatussa keskuksessa toimivat Suomen sarjakuvaseura, taiteilijakollektiivi Kutikuti ja levy- ja vaatekauppa Pitkämies. Nyt-liite esitteli sarjakuvaseuraa luotsaavan Kalle Hakkolan ja Pitkämies-yrittäjän Jelle Hugaertsin kesäkuun alussa, ja juttu on taas luettavissa osoitteessa hs.fi/nyt. Kolmannelle linjalle on pesiytynyt uudenlainen, rento ja vireä kulttuurikeskus. "Pitkämies on saanut Helsinki-vihani laantumaan edes hieman", totesi palkintoa ehdottanut Nyt-liitteen lukija. "Keskus tarjoaa kalliolaisille kauan kaivatun olohuoneen, jossa voi viettää aikaa kuluttamatta rahaa tai miettimättä, uskaltaako sinne ottaa lapset mukaan."

Työpajat ja kurssit

Keskuksen työpajatilassa kokoontuu kerran viikossa vapaasti muodostuva piirtämispaja. Seura tarjoaa piirtäjille opastusta ammattiopiirtäjien johdolla. Pajalla voi opetella esim. tekemään pienlehtiä tai pitämään sarjakuvablogia. Pajat ovat ilmaisia ja materiaalit rahoittaa sarjakuvaseura. Puolivuosittain järjestetään ammattilaisille suunnattu teemallinen kymmenen kerran sarjakuvakurssi, josta peritään pieni kurssimaksu. Lisäksi seura tuottaa jatkuvasti intensiivikursseja erilaisista aiheista. Kursseja pitämään tulee myös kansainvälisiä vieraita.

Muu toiminta

Keskuksessa järjestetään erilaisia sarjakuvaan liittyviä tapahtumia. Vuoden aikana on järjestetty mm. sarjakuvakirpputoreja, huutokauppa, 24 tuntia sarjakuvaa -tapahtuma, animaatiotapahtuma, lastenpäivä ja pienlehtien myyntitapahtuma, sarjakuvaoriginaalien huutokauppa, koulutusta opettajille ja kirjastoammattilaisille sekä useita kansainvälisiä vierailuja.

Lasten ja nuorten toiminta

Yksi Sarjakuvakeskuksen keskeisistä kohderyhmistä on lapset ja nuoret, joille tuotetaan monenlaista ohjelmaa. Vuonna 2009 tuotettiin mm. Lasten lauantai -työpaja kerran kuukaudessa, lomakursseja ja Lapsellisin pienlehti -kilpailu. Päiväkoti Vironniemen kanssa toteutettiin sarjakuvaprojekti, jonka tuloksena syntyi painettu sarjakuvakalenteri. Sarjakuvakeskus teki yhteistyö sopimuksen Koululainen-lehden kanssa, joka alkaa julkaisemaan nuorten työpajoissa ja kursseilla tehtyjä sarjakuvia.

Toimisto

Sarjakuvakeskuksessa toimii seuran toimisto, ja tila toimii myös erilaisten sarjakuvaprojektien työpisteenä. Tilaa voi myös varata kokoustarkoituksiin. Toimistotilasta onkin lyhyessä ajassa muodostunut eräänlainen alan aktiivien 'olohuone', mikä luonnollisella tavalla poikii uusia ideoita ja kehittää sarjakuvakenttää.

Galleria

Gallerian tarkoitus on esitellä monipuolisesti kotimaista ja ulkomaista sarjakuvaa. Tila on tällä hetkellä Helsingin ainoa sarjakuvaan keskittyvä galleria ja tilasta peritään kohtuullista kulut kattavaa vuokraa. Lisäksi tila toimii sisustuksellisesti sarjakuvien lueskelupaikkana. Esillä on seuran kokoelmista valikoituja albumeja ja sarjakuvalehtiä. Lyhyessä ajassa tila on vakiintunut myös uusien sarjakuvien ja sarjakuva-aiheisten tietokirjojen julkistamispaikaksi.

Keskuksen näyttelytoiminta esitellään luvussa 5.1.

Sarjakuvakeskus on tehnyt Helsingin kaupungin Kulttuurikeskuksen kanssa sopimuksen Eläintarhan taiteilijaresidenssin käytöstä. Tämä on mahdollistanut ulkomaisten vieraiden majoittamisen kohtuuhintaan keskuksen välittömään läheisyyteen.

2. PERUSTOIMINTA

2.1 Perustoiminta

Suomen sarjakuvaseuran hallitus ja toimihenkilöt vuonna 2009

Toimihenkilöt:

toiminnanjohtaja Kalle Hakkola
kokoelmanhoitaja Kari Juhola
Sarjainfon päätoimittaja Vesa Kataisto
taloudenhoitaja Jyrki Laakso
koulutussuunnittelija Johanna Rojola

Hallitus:

Puheenjohtaja:
Solja Järvenpää

Jäsenet:
Warda Ahmed
Mari Ahokoivu
Ville Hänninen
Reetta Laitinen

Pauli Ruonala (sihteeri)
Otto Sinisalo (festivaalittuottaja)
Hanna Sirola
Tuukka Teponoja
Jyrki Vainio

Varajäsenet:
Antti Hintsa
Tapio Ranta-aho
Vesa Saarinen

2.2 Sarjainfo

Sarjainfo ilmestyi vuonna 2009 neljänä numerona, joista numero 4/2009 ilmestyi vuoden 2010 puolella. Lehden painos oli 1100 kpl, josta 600 meni jäsenille ja 200 kpl kirjastoille. Sarjainfo on edelleen ainoa säännöllisesti ilmestyvä sarjakuva-alan aikakauslehti Suomessa. Sarjainfon vanhat artikkelit löytyvät arkistoituna NordiComics.info -verkkopalvelusta. Opetusministeriö myönsi Sarjainfolle Kulttuurilehtien laatupalkinnon (10,000 euroa) seuraavin perustein:

Vuodesta 1972 ilmestyneen Sarjainfon merkitys pitkään syrjityn sarjakuvan vakiinnuttamisessa osaksi taiteen ja kulttuurin kenttää on arvaamattoman suuri. Suomen sarjakuvaseuran julkaisema lehti on vähistä resursseistaan huolimatta ilmestynyt sinnikkäästi, etsinyt ketterästi sarjakuvaan uusia näkökulmia ja liittänyt sen laajasti muuhun taiteeseen. Lähinnä talkootyönä tehtävä lehti on säilyttänyt vuosikymmeniä kiinnostavuutensa muuallakin kuin oman taiteenalan tuntijoiden joukossa.

Sarjainfon 36. ilmestymisvuosi noudattaa perinteistä järjestystä, pyrkien toteuttamaan lehden erityisluonteen asettamat vaatimukset. Sarjainfo on Suomen ainoa sarjakuvaan erikoistunut aikakausjulkaisu. Vuoden ensimmäisen numeron kansijutussa Karstein Volle kertoi mm. suomalaisen ja norjalaisen sarjakuvakentän yhtäläisyyksistä ja eroista. Suomeen asettunut norjalainen Volle yhdistää töissään satiiria, politiikkaa, surrealismia ja infografiikkaa.

Numerossa 1/09 (142) esiteltiin myös mm. Kemin kansainvälisen sarjakuvakilpailun voittaja Anni Nykänen, Apollo-sarjakuvakustantamon perustaja Sami Kesti, vuoden 2009 Eisner-palkinnon voittaja Chris Ware sekä Kaliforniaan asettunut ranskalaistekijä Didier Conrad. Sarjainfo 142:n sivuilla keskusteltiin myös kotimaisen sarjakuvan vientipolitiikasta sekä sarjakuvateosten laadunvalvonnasta. Vakituksia palstoja ovat mm. arvostelut sekä uutisuutu.

Sarjainfo 2/09 (143) keskittyi sarjakuvan tilaan Pohjoismaissa. Numero esittelee uusia tekijöitä, sarjakuvakouluja, tapahtumia sekä alan nähtävyyksiä eri puolilla Pohjolaa ja Viroakin. Sarjainfon 143 päätoimittajana toimi Mari Ahokoivu.

Sarjainfo 3/09 (144) mm. raportoi Helsingin 24. sarjakuvafestivaaleista. Haastateltavina oli pieniä ja isompia kotimaisia sarjakuvakustantajia. Lehdessä luotiin katsaus suomalaisiin sarjakuvamarkkinoihin tällä hetkellä.

Sarjainfo 4/09 (145) kokosi vuoden tapahtumat ja tärkeimpien julkaisujen esittelyt yksin kansiin. Tämä, kuten toki muutkin Sarjainfot, on arvokas tietopaketti paitsi sarjakuvista kiinnostuneille, myös esimerkiksi opettajille ja kirjastojen työntekijöille.

Vuosien aikana Sarjainfo on osoittautunut tärkeäksi tiedotuskanavaksi

erityisesti pienkustantajille, joilla muutoin on markkinointirahan ja -kanavien vähyyden vuoksi ongelmia tiedottaa julkaisuistaan. Sarjainfon artikkeleihin palataan vielä vuosienkin päästä, kun halutaan tutkia sarjakuva-alan eri tekijöiden, julkaisujen ja ilmiöiden kehittymistä.

2.3 Suomen sarjakuvaseuran kokoelma

Seuralla on Suomen oloissa ainutlaatuinen kokoelma, johon on koottu keskitetysti tuhansia sarjakuva-aiheisia julkaisuja. Kokoelma sijoitettiin vuonna 2003 kirjastokeskus Aralixen tiloihin Helsinkiin. Kokoelmalle oli palkattu osapäivätoiminen hoitaja, joka luetteloi kokoelmaa, siirtää aineistoa ARSCA-tietokantaan, avustaa alan tiedonhaussa ja tutkimuksissa ja osallistuu myös opetukseen. Kokoelmanhoitajan apuna oli osan vuotta harjoittelija. Kokoelmasta on luetteloitu kaikki kotimainen aineisto ja tietokirjallisuus. Seuran lehtileikearkisto-osan järjestelyä ja leikkeiden keräämistä sekä kokoelman hoitotyötä jatkettiin talkootöinä. Suurin osa sarjakuvakustantajista lähettää vapaakappaleet seuran kokoelmiin. Myös ulkomaista materiaalia saadaan runsaasti lahjoituksina yhteistyökumppaneilta. Tietokirjallisuutta ja tutkimuksia pyritään tarpeen mukaan myös ostamaan.

Seuran kokoelma on tallennettu yhteispohjoismaiseen nordicomics.info -tietokantaan. Portaalissa on yhteinen aineistotietokanta, tietoa sarjakuvista, virtuaaligalleria ja tapahtumatietoja. Seura pyrki järjestämään kokoelmalle jatkuvan rahoituksen ja turvaamaan kokoelman täydentämisen. Melkein kaikki kotimaisista sarjakuvakustantajista jatkoi teoksien lahjoittamista kokoelmalle.

2.4 Puupäähattu-palkinto

Suomen sarjakuvaseura ry on vuodesta 1972 lähtien jakanut arvostetuinta suomalaiselle sarjakuvantekijälle annettavaa palkintoa, Puupäähattu-palkintoa. Vuoden 2009 Puupäähattu myönnettiin oululaiselle Ville Rannalle. Puupäähattu on jaettu jo useita vuosia Kansalliskirjastossa, jossa myös esitellään palkitun töitä näyttelyn muodossa.

Perustelut:

Suomen sarjakuvaseura on päättänyt myöntää vuoden 2009 Puupäähattu-palkinnon Ville Rannalle.

Oululaisen Rannan (s. 1978) tuotanto on taiteilijan iästä huolimatta ällistyttävän laaja ja monisäikeinen. Siihen sisältyy niin pitkiä sarjakuvaromaaneja, sarjakuvapäiväkirjoja, perinteisiä albumeja kuin verkkosarjakuvaakin; tuhansia sivuja. Eri julkaisumuodoista huolimatta Rannan tuotannossa toistuvat samat inhimilliset teemat. Kuka minä olen ja miten olen tähän päätenyt? Mitä oikein tahdon? Miksei tämä kärsimys katoa?

Rannan tähänastinen pääteos, Kajaani (2008), kuvaa Elias Lönnrotin hahmon kautta suomalaisen miehen ahdistusta tyypillisimmillään. Ahkeruuden, uuvuttavasta arjesta irtautumisen ja siitä seuraavan synnintunnon epäpyhä kolminaisuus on yhteiskunnan ja työelämän peruspilareita, eikä runonkerääjäkään siltä välty. Hän janoaa matkoille, mutta vanhempia ja veljeäkin pitäisi elättää. Elämä on umpisolmu, jonka saa auki vain hetkeksi ja silloinkin lähinnä etanolin avustamana.

Kohtauksittain etenevä kertomus riisuu Lönnotilta erehtymättömän kansallisvaltion rakentajan kaavun. Alta paljastuu ihminen, arkisine hyveineen ja paheineen. Samanlaisia elon keskipäivää kohti matelevia kurjimuksia ovat muutkin Rannan hahmot – eikä vähiten hänen alter egonsa, joka esiintyy sarjakuvissa usein.

*Velvollisuudentunnon ja vapaudenkaipuun vastakkaisista vaatimuksista on kyse myös kirjassa *Isi on vähän väsynyt* (2005). Päiväkirjamainen, omaelämäkerrallinen teos muistuttaa, että vanhemmuus ei ole pelkkää paraatirumpujen päristelyä. Se on myös turruttavaa, ahdistavaa ja tylsääkin arkea, jossa koti-isä uhkaa kadottaa minuutensa ja järkensä.*

*Eksistentiaalisten kysymysten lisäksi Ranta pohtii tuotannossaan yhteiskunnallisia kysymyksiä, eritoten uskonnon roolia nyky maailmassa. Hän on piirtänyt kantaaottavia sarjakuvia muun muassa *Journalisti-lehteen*, *Iltasanomiin*, *Liberoon* ja *Kaltioon*. Kaltion verkkosivulle helmikuussa 2006 piirretty sarjakuva *Muhammed, pelko ja sananvapaus* toi päätoimittaja Jussi Viikunalle potkut. Seurannut kohu herätti keskustelua sananvapauden rajoista ja itesesensuurin laajuudesta nyky-Suomessa. Uskonnollisiin teemoihin Ranta on palannut sittemmin muun muassa verkkosivuillaan sekä *Eräänlaisia rukouksia* -julkaisussa (2009).*

Jos kuvaa viimeistelee liikaa, siitä katoaa herkästi elävyys ja ilmaisevuus. Rannan piirrostyylillä onkin korostetun spontaani ja luonnosmainen. Tässä suhteessa Ranta on esimerkiksi Henrik Tikkasen ja Jean-Marc Reiserin hengenheimolaisia; hän vangitsee ihmiset ja tilanteet määrätietoisen vauhdikkailla vedoilla. Kuvat näyttävät nopeasti ja helposti syntyneiltä, mutta niiden takana on valtava määrä työtä: harjoittelua, harjaantumista ja harkintaa. Sitä sarjakuva loppujen lopuksi on, yksinkertaistamisen ja tiivistämisen taidetta.

*Useiden muiden suomalaisten nykypiirtäjien tavoin myös Ville Rannan tuotantoa on julkaistu ulkomailla. *Isi on vähän väsynyt* sekä Lewis Trondheimin kanssa tehty *Julkimot* ovat ilmestyneet ranskaksi ja *Sade puolaksi*. Lisäksi Ranta on osallistunut suomalaisen sarjakuvan yhteisnäyttelyihin muun muassa *Angoulême*ssa ja *Haarlem*issa.*

2.5 Originaalivälitys

Sarjakuvaseura käynnisti syksyllä 2009 sarjakuvaoriginaalien välityksen. Originaalien ostaminen on Suomessa ollut harvinaista ja hieman hankalaksi koettua. Välityksen avulla seura haluaa helpottaa originaalien leviämistä ja näin luoda sarjakuvataiteilijoille yhden tulokanavan lisää.

3. HELSINGIN 24. SARJAKUVAFESTIVAALIT

Yleistä

Vuonna 2009 Helsingin sarjakuva festivaalit järjestettiin 24. kerran. Festivaalin päätapahtuma oli avoin yleisölle 12. ja 13. syyskuuta 2009, mutta festivaalin oheistapahtumia nähtiin jo aiemmin syyskuussa ympäri Helsinkiä. Päätapahtumapaikkana oli järjestyksessä neljättä kertaa Kulttuuriareena Gloria (Pieni Roobertinkatu 12). Lisäksi tapahtuman käyttöön varattiin Lasipalatsin Bio Rexin elokuvateatteri festivaalien

Mangapäivää varten. Festivaalin oheistapahtumia järjestettiin Kirjasto 10:ssä, Taideteollisessa korkeakoulussa, Ravintola Bellyssä ja Black Door -ravintolassa. Festivaalien päänäyttely GLÖMPX pidettiin MUU Galleriassa. Lisäksi näyttelyitä järjestettiin eri tiloissa ympäri Helsinkiä. Päätaphtuman kävijämääräksi arvioitiin yli 6 000. Festivaalit ovat tällä hetkellä suurin sarjakuvatapahtuma Suomessa ja myös Pohjoismaissa. Festivaalin tapahtumat olivat avoinna yleisölle maksutta. Tapahtumien eteneminen on dokumentoitu myös Helsingin sarjakuvafestivaalin kotisivuille osoitteessa <http://www.sarjakuvafestivaalit.fi/> .

Helsingin sarjakuvafestivaaleja on järjestetty vuodesta 1979 asti. Vuonna 2009 vietettiin tapahtuman 30-vuotisjuhlaa.

Vieraat

Festivaaleilla vieraili merkittävä määrä ulkomaisia kunniavieraita, ja vuoden pääteema oli espanjalainen sarjakuva. Tämä näkyi lukuisina espanjalaistaiteilijavieraina. Vuonna 2009 vieraina nähtiin Stan Sakai (USA), Sergio Aragonés (USA / Meksiko), Lucie Durbiano (Ranska), J. M. Ken Niimura (Espanja), Javier de Isusi (Espanja), Olivier Bhérier-Vidal (Québec) sekä toimittaja Jesus Garcia (Espanja). Lisäksi festivaaleilla vieraili venäläisten sarjakuvataiteilijoiden delegaatio Pietarin Boomfest-sarjakuvatapahtumasta.

Vuoden 2009 festivaalin kotimaisia kunniavieraita olivat vuonna 2009 muun muassa Puupäähattu-palkinnon saanut kuvataiteilija Ville Ranta, strippisarjakuvantekijät Johanna "Jupu" Kallio ja Jyrki Nissinen sekä taiteilija Tommi Musturi, joka myös koordinoi Festivaalien GLÖMPX-näyttelyn.

Ohjelma Kulttuuriareena Gloriassa

Festivaalin päätapahtuman lavaohjelmassa festivaaliviikonloppuna oli paneelikeskusteluja, tekijähaastatteluja ja muuta puheohjelmaa sekä sarjakuvapiirtämiseen liittyviä esityksiä, esimerkiksi Suomi-Venäjä sarjakuvamaaotteluperformanssi sekä neljättä kertaa pidetty Sarjakuvan Kylli-täti -kilpailu.

Tilassa oli myös myyntiä. Glorian permantoa vuokrattiin kaupallisille näytteilleasettajille. Festivaalit on merkittävä myyntitapahtuma varsinkin pienille ja keskisuurille sarjakuvakustantajille, jotka tavallisesti tähtäävät uudet julkaisunsa ilmestymään juuri Helsingin festivaaleille.

Glorian yläkerta varattiin niin sanotulle Pienlehtitaivaalle, jonka pöytäpaikat jaettiin ilman korvausta omakustanteiden julkaisijoille. Suomalainen omakustannesarjakuva on noussut kansainväliselle tasolle ja sen esittely ja tukeminen on yksi Sarjakuvafestivaalin tärkeistä tehtävistä. Pienlehtitaivaan toimintaan liittyy myös Taivaallisin pienlehti -palkinto, joka luovutetaan vuoden parhaalle omakustanteelle. Vuoden 2009 Taivaallisin pienlehti on Emmi Valveen Circus Femme Fatale. Palkinnon myönsi taiteilija Hannele Richertin koostama ammattilaisraati.

Glorian yläkerran aulassa esittäytyivät lukuisat ulkomaiset pienkustantajat ja sarjakuvalan toimijat. Paikalla olivat muun muassa Boomfest (Venäjä) ja Olivier Bhérier-Vidal (Québec). Festivaali on herättänyt edelleen runsaasti kansainvälistä kiinnostusta ja kerää yhä useampia ulkomaisia alan toimijoita: taiteilijoita, toimittajia ja kustantajia.

Ohjelma Lasipalatsin Bio Rex -teatterissa

Lasipalatsin Bio Rex -teatterissa järjestettiin lauantaina 12.9 Sarjakuvafestivaalien Mangapäivä, joka keräsi noin kolmanneksen (arviolta 2 000) Festivaalien kokonaiskävijämäärästä. Mangapäivän ohjelma koostui japanilaista sarjakuvakulttuuria käsittelevistä puheohjelmista ja alustuksista, taiteilijavierailuista sekä cosplay-pukukilpailusta. Lasipalatsissa oli myös esillä sarjakuvakustantajia, -kauppoja ja muuta oheismyyntiä.

Ohjelma Kirjasto 10:ssä

Kirjasto 10:ssä järjestettiin festivaalien alusviikolla puheohjelmaa sarjakuvan kääntämisestä ja sarjakuvatekijän ammatista. Lisäksi tilassa avattiin Naama kustannuksen koira-aiheinen näyttely. Lauantaina 12.9 Kirjasto 10 toimi yhtenä festivaalien ohjelmalavoista.

Ohjelma Taideteollisessa korkeakoulussa

Taideteollisessa korkeakoulussa järjestettiin festivaaliviikolla Olivier Bhérer-Vidalin vetämä työpaja korkeakoulun opiskelijoille. Bhérer-Vidal opetti koulussa sarjakuvantekoa kolme kuuden tunnin päivää yhdessä taiteilija Marko Turusen kanssa.

Klubi- ja ravintolaohjelma

Black Door -ravintolassa järjestettiin festivaalilauantaina ja -sunnuntaina musiikki- ja sarjakuvaperformansseja sekä tekijäesittelyitä. Ravintola Bellyssä järjestettiin 10.9. Comics in Concert -tapahtuma, nähtiin taiteilija Ville Rannan ja tämän yhtyeen Piirrosjazz-performanssi sekä Katriinamies-kokoonpanon sarjakuva-aiheinen improvisaationäytös. Festivaalin lauantaiklubi pidettiin Korjaamon lounge-tilassa. Tilaisuudessa esiintyi DJ Amon Düde. Festivaalin päätösklubi järjestettiin 13.9 ravintola Mbarissa.

Näyttelyt

GLÖMPX (MUU galleria, 4.-20.9.2009): Viidestätoista kotimaisesta sarjakuvataiteilijasta, viidestä muusikosta, kahdesta kollektiivista ja lukuisasta joukosta avustajia muodostuva tekijäryhmä toteutti sarjakuvataiteilija Tommi Musturin johdolla tutkielman siitä, millaista kolmiulotteinen sarjakuva voi olla. GLÖMPX oli Sarjakuvafestivaalien päänäyttely.

MADE IN SPAIN, 21 autores para el siglo XXI - 21 tekijää 21. vuosisadalta (Galleria Sarjakuvakeskus 1.-26.9.2009): Helsingin 24. sarjakuvafestivaalien Made In Spain -sarjakuvanäyttely esitteli joukon uuden tekijäsukupolven espanjalaisitaiteilijoita, jotka ovat työskennelleet aktiivisesti espanjalaisilla ja kansainvälisillä markkinoilla 90-luvulta alkaen. Näyttely toteutettiin yhteistyössä Espanjan Suurlähetystön ja Helsingin kaupungin kulttuuriasiainkeskuksen kanssa.

HILLOA SILMILLE (Kulttuuriareena Gloria, 11.-30.9.2009): Vuoden 2009 festivaalitaiteilija Olli Hietalan piirroksista ja sarjakuvista koottu näyttely kertoi muun muassa ihmisuhteista tekijälle ominaiseen hirtehiseen tyyliin.

SUURI KOIRANÄYTTELY (Kirjasto 10, 7.-20.9.2009): Naamakustannuksen näyttely esitteli sarjakuvia kustantamon Suuresta koirakirjasta. Mukana näyttelyssä olivat mm.

Joonas Lehtimäki, Karri Lehtonen, Antti Kiro, Mari Ahokoivu, Olli Hietala ja Milla Paloniemi.

CIRCUS CYGAN (Arabianrannan kirjasto, 7.8.-31.10.2009): Arabianrannan pylväsnäyttelyssä oli esillä piirustuksia ja kansitaidetta Circus Cygan -antologiasta. Circus Cygan on lähes kymmenen innokkaan ja uuden sarjakuvataiteilijan yhteistuotos. Mukana näyttelyssä olivat mm. Jere Kasanen, Jukkis Eronen ja Jari Paananen.

FLYING HIGH - The Cool Spirit of Jyrki Heikkinen (Myymälä2, 1.9.- 27.9.2009): Näyttely esitteli akryyli- ja öljypastellipiirroksia sarjakuvataiteilija Jyrki Heikkiseltä.

THE EMPTY SETS (Mbar, 7.9.-4.10.2009): Olivier Bhérer-Vidal esitteli näyttelyssään kirjoja, silkkipainotöitä ja värityksiä pitkään työstäneestään "Les choses basales/The Stem of it" -projektistaan. Projektissa Bhérer-Vidal koosti 29 kuvasta ja 29 tekstistä koostuvan tarinan.

VOIKO OLLA TOTTAKAAN - Kuvilla kerrottuja tarinoita (Kulttuuritehdas Korjaamo, 11.9. - 11.10.2009): Korjaamalla järjestettiin kaksi uutta venäläistä sarjakuvaa esittelevää näyttelyä, joista toisessa mukana olivat taiteilija Oleg Tischenkov, Maria Zaborovskaya, Varvara Pomidor, Alexey Nikitin, Polina Petrushina, Roma Sokolov, Lena Uzhinova ja Edik Katyhin.

PAINAJAINEN PIETARISSA (Kulttuuritehdas Korjaamo, 11.9. - 11.10.2009): Toisessa venäläisessä sarjakuvanäyttelyssä esittäytyivät tekijät Alim Velitov, Yulia Grigorieva, Lena Mironova, Polina Smirnova, Tatka, Lena Shvyrova ja Nastya Holodilova.

ORNETTE BIRKS MAKKOSEN VOITTAMATON VINYYLIVASTO (Kirjasto 10, 18.8.-10.9.2009): Pauli Kallion ja Ville Pirisen DJ-sarjakuvahahmon ympärille kootussa näyttelyssä esillä oli kymmenkunta isoa mustavalkoista tussityötä, jotka tehtiin alun perin syksyn 2008 Tampereen Jazz Happeningin näyttelyyn.

THE NEW KABOOM (Pointin kirjasto, 7.9.-7.10.2009): The New Kaboom näyttely esitteli Tarton taidekoulun opiskelijoiden sarjakuvataidetta. Näyttelyn satunnaisten kuvien sarjan olivat koonneet yhteen taidekoulun viimeisen vuoden opiskelijat Janika Nömmela Semjonovin ja Peeter Krosmannin opastuksella.

TÄHTITYTÖT NÄYTILLÄ (Black Door, 12.-13.9.2009): Happy Horse Comics -kollektiivin naispiirtäjien näyttely oli esillä viikonlopun yli Festivaalien ravintolatilassa.

Työvoima

Festivaali jakoi kertapalkkiot tapahtuman tuottajalle, koordinaattoreille, ohjelmakoordinaattoreille, tiedottajalle, graafikolle ja webmasterille sekä työpajojen vetäjille. Vuoden 2009 kuvataiteilija oli Olli Hietala. Pääasiassa Festivaali toteutettiin kuitenkin suuren vapaaehtoisjoukon voimin.

Rahoitus

Helsingin sarjakuvafestivaalin rahoitus on pitkälti riippuvainen yhteistyötahoista. Festivaalin suurin tukija on Opetusministeriö. Hankkeeseen kanavoitiin varoja myös Helsingin kaupungin yleisavustuksesta. Lisäksi Espanjan suurlähetystö sponsoroii tapahtuman kunniavieraita. Yritysyhteistyökumppanit, kuten WSOY ja LIKE kustannus, sponsoroivat myös taiteilijavierailuita. Näytteilleasettajatilan vuokra ja mainostilan myynti

festivaalin julkaisuista auttaa rahoittamaan päätapahtumapaikan tilavuokraa ja festivaalin graafisen materiaalin painatuskustannuksia.

Julkaisut ja tiedottaminen

Festivaali julkaisi yhteistyössä Voima-lehden kanssa tabloidilehden, jossa esiteltiin festivaaliohjelma ja festivaalin kunniavieraat. Lehdessä julkaistiin myös uutta sarjakuvaa ja artikkeleita aiheesta. Lehden painos oli 65 000 ja sitä jaettiin ilmaiseksi Helsingissä sekä Voima-lehden välissä. Festivaalin verkkosivulla ylläpidettiin ajantasaista tietoa tapahtuman kehittymisestä koko vuoden 2009 ajan. Tapahtumaa varten toteutettiin myös kuvataiteilija Olli Hietalan suunnittelema juliste.

4. KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

- Le Dernier Cri
Galleria Sarjakuvakeskuksessa pidetty näyttely oli Le Dernier Cri:n retrospektiivi. Esillä oli serioriginaaleja, taidekirjoja sekä animaatioita lukuisilta kollektiivin jäseniltä. Näyttelyn vieraiksi saapuivat ranskalaiset taiteilijat Christophe Bonnet ja Samuel Guillet. Näyttelyn oheen Sarjakuvakeskus järjesti viikon mittaisen taiteilijakirjatyöpajan, jonka vetäjinä Bolino ja Guillet toimivat. Ravintola Lepakkomiehessä nähtiin suomen ensi-ilta kollektiivin elokuvalle Religions Sauvages. Esitykseen toteutettiin live-soundtrack Pakito Bolinon (koneet), Jaakko Tolvin (rummut) ja Jukka Räisäsen (basso) toimesta.
- Boomfest Pietari
Suomalainen sarjakuva ja Suomen sarjakuvaseura olivat näyttävästi esillä Pietarissa järjestettävillä Boomfest festivaaleilla. Kutsuvieraina paikalla olivat Katja Tukiainen, Marko Turunen, Petteri Tikkanen, Ville Ranta, Mika Lietzen, Anna Sailamaa, Pauliina Mäkelä, Jarno Latva-Nikkola, Kaisa Leka, Jaakko Pallasvuo, Otto Sinisalo, Ville Hänninen ja Kalle Hakkola. Suomi oli teemamaana mukana sekä ohjelmassa että näyttelyinä.
- Nordicomics.info
Nordicomics.info on uuden pohjoismaisen sarjakuvan katselmus. Mukana on taiteilijoita Norjasta, Tanskasta, Ruotsista ja Suomesta. Projektin näyttely luo katsauksen tämän hetkiseen tilanteeseen, nuorten tekijöiden kautta. Näyttelyn lisäksi Sarjakuvakeskuksella järjestettiin kaksiviikkoinen työpaja, jossa tutkittiin pohjoismaista sarjakuvaa. Työpajan tuloksena on antologia aiheesta Helsinki. Työpajaan osallistuivat Emelie Östergren, Rui Tenreiro, Martin Ernstsen, Anna Sailamaa, Jyrki Nissinen ja Christian Skovgaard. Projektin jatkuu muissa pohjoismaissa vuonna 2010.
- Orang
Sarjakuvakeskus esitteli lokakuussa saksalaisen Orang-kollektiivin töitä. Näyttelyn vieraiksi saapuvat taiteilijat Sascha Hommer, Verena Braun ja Line Hoven. Vierailu ajoittui ajalle 18.-26.10. ja sisälsi näyttelyn Galleria Sarjakuvakeskuksessa sekä osallistumisen Helsingin Kirjamessujen ohjelmaan. Vierailun aikana Sarjakuvakeskuksella järjestettiin työpaja.
- Sarjakuvafestivaalit
Festivaaleilla vieraili merkittävä määrä ulkomaisia kunniavieraita. Vuoden päätteeksi oli espanjalainen sarjakuva. Teema näkyi lukuisina espanjalaistaiteilijavieraina.

Vuonna 2009 vieraina nähtiin Stan Sakai (USA), Sergio Aragonés (USA / Meksiko), Lucie Durbiano (Ranska), J. M. Ken Niimura (Espanja), Javier de Isusi (Espanja), Olivier Bhérier-Vidal (Québec) sekä toimittaja Jesus Garcia (Espanja). Lisäksi festivaaleilla vieraili venäläisten sarjakuvataiteilijoiden delegaatio Pietarin Boomfest-sarjakuvatapahtumasta. Tarkemmin festivaalien kansainvälisestä ohjelmasta kohdassa 3.

- Moskova - Komissia
Suomen sarjakuvaseura ja Helsingin sarjakuvafestivaalit koordinoivat toukokuussa 2009 Moskovan Komissia-sarjakuvafestivaaleille suomalaista sarjakuvaa esittelevän näyttelyn, jossa nähtiin töitä 10 tekijältä, muun muassa Sarjakuvafestivaalien kuvataiteilija Olli Hietalalta ja Jyrki Vainiolta, joka myös piti tapahtumassa työpajan. Näyttely oli painottunut erityisesti uuteen strippi- ja nettisarjakuvaan. Sarjakuvaseuran edustajat kävivät tapahtumassa esitelmöimässä suomalaisesta sarjakuvasta.
- Pohjoismaista sarjakuvaa Berliinissä
Suomen sarjakuvaseura toimi asiantuntijana ja käytännön apuna kun pohjoismaista sarjakuvaa esiteltiin Berliinissä marraskuussa 2009. Jahaa!-näyttelyn pitopaikkana oli pohjoismaisten suurlähetystöjen yhteisrakennus Fellehus. Suomalaisista sarjakuvataiteilijoista näyttelyssä ovat mukana Matti Hagelberg, Tove Jansson, Tommi Musturi, Katja Tukiainen ja Amanda Vähämäki.
- Mocca
Suomen sarjakuvaseura on järjestänyt useana vuotena suomalaisen delegaation New Yorkissa järjestettävään Mocca-festivaaliin.
- Festivaalivierailut muualla
Lisäksi Sarjakuvaseuralta kävi edustajia ainakin seuraavilla kansainvälisillä festivaaleilla: SPX (Tukholma), Oslo, Angoulemen sarjakuvafestivaalit (Ranska), Fumetto (Luzern).

5. NÄYTTELYTOIMINTA

5.1 Sarjakuvakeskuksen näyttelyt

Sarjakuvakeskuksella oli vuonna 2009 seuraavat näyttelyt:

- **Nartut netissä** 13.1.-7.2.2009
Nartut netissä -näyttely juhlisti narttu.net -sivuston kymmenettä Teemanarttu nettisarjakuvalehden numeroa, ja esittelee narttujen toiminnassa mukana olevia suomalaisia sarjakuvantekijöitä.
- **Pablo Saavedra Jungen – Pretty girl from Chile** 10.2.-14.2.
- **Lasten sarjakuvanäyttely** 16.2.-21.2.
Sarjakuvakeskus järjesti Hiihtoloman sarjakuvapajan ala-asteelaisille. Sarjakuva ei jäänyt ainoastaan paperille, vaan kurssilla oli mahdollisuus osallistua maalaamaan isoa yhteissarjakuvaa Sarjakuvakeskuksen gallerian seinille.
- **Fingerpori** 3.3.-28.3.2009
Tämän hetken suosituimpaan päivästrippiin perustuva näyttely oli Sarjakuvakeskuksen toistaiseksi suosituin.
- **Ruutuja yli rajojen – Sarjakuvia Nepalista ja Suomesta** 31.3.–25.4.2009
Suomalaisten ja nepalilaisten nuorten näyttely syntyi Helsingin kuvataidelukion ja

- Taksvärkki ry:n yhteistyönä. Aiheesta tehtiin samanniminen julkaisu.*
- **Le Dernier Cri – Art Qaida** 5.5.-30.5.2009
Galleria Sarjakuvakeskuksessa pidettävä näyttely on Le Dernier Cri:n retrospektiivi. Esillä on serioriginaaleja, taidekirjoja sekä animaatioita lukuisilta kollektiivin jäseniltä. Näyttelyn vieraksi saapuivat ranskalaiset taitelijat Christophe Bonnet ja Samuel Guillet.
 - **Johanna Uhrman – Gods** 2.6.-27.6
Gods on näyttävä sarja digitaalisesti tuotettuja suurikokoisia maalauksia japanilaisista ja suomalaisista jumal- ja henkiolennoista.
 - **Kaiken muusi – Mash of it all** 30.6.-1.8.2009
Tommi Musturin näyttely Kaiken muusi on vauhdikas turistiajelu kohti abstraktia, kynsistudioista vasemmalle, valmiiksi murretun leivän taakse. Samalla se on irvaileva näkymä todellisuuteemme, jätösäkillinen riistokapitalismin tihenevää hengitystä ja pitkään mätineiden rakenteiden purkuopas.
 - **Nordicomics.info – Uutta pohjoismaista sarjakuvaa** 4.8-29.8.2009
Uuden pohjoismaisen sarjakuvan katselmus. Mukana oli taitelijoita Norjasta, Tanskasta, Ruotsista ja Suomesta. Näyttely loi katsauksen tämän hetkiseen tilanteeseen, nuorten tekijöiden kautta.
 - **Made in Spain - 21 tekijää 21. vuosisadalta** 1.9.-26.9.2009
Näyttely esittelee joukon uuden tekijäsukupolven espanjalaistaiteilijoita, jotka ovat työskennelleet aktiivisesti espanjalaisilla ja kansainvälisillä markkinoilla 90-luvulta alkaen.
 - **Vieraalla maalla – Mari Ahokoivu ja Aino Sutinen** 29.9.-3.10.2009
Kaksi nuorta sarjakuvantekijää esitteli työtään liittyen vastajulkaistuihin albumeihinsa (Asema Kustannus). Ahokoivun surrealistinen kaupunki kohtasi Sutisen Lähi-itäaiheisen matkapäiväkirjan.
 - **ORANG-kollektiivi** 6.10.-31.10.
Orang-kollektiivi Hampurista, Saksasta. Näyttelyssä olivat esillä taitelijat Line Hoven, Verena Braun, Arne Bellstorf, Sascha Hommer, Till Thomas ja Klaas Neumann. Kaikki edustavat 1970-luvun loppupuolella syntyneitä tekijöitä. Näyttelyn töistä on kerätty näyttelykatalogi, joka on myös käännetty suomeksi.
 - **Eeva Honkanen - Paprikakansa - Absurdi piirrosnäyttely** 3.-28.11.2009
Eeva Honkasen (s.1983) ensimmäinen yksityisnäyttely ja samalla osa lopputyötä Taideteollisen Korkeakoulun Taidekasvatuksen osastolle.
 - **Milla Paloniemi** 1.12.2009-2.1.2010
Milla Paloniemen sarjakuvanäyttely Norpatin eläinkerho. Norpatin eläinkerho -näyttely esitteli laajasti eläinrakkaan taitelijan tuotantoa. Näyttely kuljetti katsojan Kiroilevan siilin parista, välillä Tassutellen, luonnon äärelle ja sen ylikin. Esillä oli mm. eläimellisiä sarjakuvaoriginaaleja, kuvituksia, maalauksia ja kollaaseja eri tekniikoin toteuttettuna.

5.2 Sarjakuvafestivaalien näyttelyt

- GlömpX 4.-20.9., Muu Galleria
- Made in Spain 1.-26.9., Sarjakuvakeskus
- Olli Hietala – Hilloa silmille 11.-30.9., Kulttuuriareena Gloria
- Suuri koiranäyttely 7.-20.9., Kirjasto 10
- Circus Cygan 7.8.-31.10., Arabianrannan kirjasto
- Jyrki Heikkinen - Flying High 1.9.- 27.9., Myymälä2
- Olivier Bhérier-Vidal – The empty sets 7.9.-4.10, Mbar
- Voiko olla tottakaan - kuvilla kerrottuja tarinoita 11.9 - 11.10., Kulttuuritehdas

Korjaamo

- Painajainen Pietarissa 11.9 - 11.10., Kulttuuritehdas Korjaamo
- Pauli Kallio & Ville Pirinen - Ornette Birks Makkosen voittamaton vinyylivaisto 18.8.-10.9., Kirjasto 10
- The New Kaboom 8.-25.9., Pointin kirjasto
- Paperi-ihmisten maa – leikki joka ei päättynytäkään 7.9.-7.10., Pointin kirjasto
- Tähtityöt näytillä 12.-13.9., Black door

5.3 Arabianrannan kirjaston näyttelyt

- Angoulêmen sarjakuvakoulu esittäytyy
- Naamakustannuksen koiranäyttely
- Åsa Grennvall - Jag ger dig ett finger, gissa vilket?
- Circus Cygan

5.4 Muut näyttelyt

- Puupääpalkittu Ville Ranta, Kansalliskirjasto 24.4 - 28.5.2009
- Korkeasaaren petosarjakuvanäyttely 31.10 – 30.11.2009
- Komissia - toukokuussa 2009 Moskovan-sarjakuvafestivaaleilla suomalaista sarjakuvaa esittelevä näyttely
- Tasa-arvoa niin myötä- kuin vastamäessä 16.12.2009 – 17.1.2010 (apuna sarjakuvaosiossa)

6. MUU TOIMINTA

6.1 Verkkopalvelut

Sarjakuvablogit.com

Suomen sarjakuvaseuran vuonna 2008 perustama sarjakuvablogit.com-internetsivusto tarjoaa kaikille halukkaille ilmaisen alustan sarjakuvablogaamiselle ja on lyhyen olemassaolonsa aikana kerännyt jo suuren joukon suomalaisia sarjakuvataiteilijoita jakamaan joskus intiimejäkin hetkiä elämästään sarjakuvan muodossa. Joukkoon mahtuu niin innokkaita harrastajia kuin ammattilaisiakin. Suuren suosion saavuttaneessa palvelussa on jo yli 400 blogia.

Kun Lehti-Lempi jaettiin ensimmäisen kerran vuonna 1987, ei internetistä paljoa tiedetty. Blogeista tai sarjakuvablogeista puhumattakaan. Nyt 22 vuotta myöhemmin ajat ovat muuttuneet ja internetistä on tullut merkittävä kanava kaikenlaisen median ja taiteen, myös sarjakuvien julkaisulle.

Suomen sarjakuvaseuran vuonna 2008 perustama sarjakuvablogit.com -internetsivusto tarjoaa kaikille halukkaille ilmaisen alustan sarjakuvablogaamiselle ja on lyhyen olemassaolonsa aikana kerännyt jo suuren joukon suomalaisia sarjakuvataiteilijoita jakamaan joskus intiimejäkin hetkiä elämästään sarjakuvan muodossa. Joukkoon mahtuu niin innokkaita harrastajia, kuin ammattilaisiakin. Ahkerimmat lisäävät merkintöjä lähes päivittäin, toiset harvemmin. Lopputuloksena on sivusto, jolla julkaistaan valtava määrä elämän ja arjen makuista sarjakuvaa suoraan suomalaisten sarjakuvataiteilijoiden elämästä.

Kvaak

Vuonna 2009 Suomen sarjakuvaseura otti Kvaak.fi -sarjakuvaportaalin hallintaansa. Kvaak on sarjakuvia asiallisen journalistisella mutta viihdyttävällä asenteella uutisoiva, arvosteleva ja seuraava, jatkuvasti päivittyvä ja kehittyvä verkkopalvelu. Palvelu aloitti toimintansa toukokuussa 2003 ja tavoittaa nykyisin yli 25 000 yksittäistä sarjakuva-aiheista kiinnostunutta käyttäjää kuukaudessa.

Nordicomics.info

On yhteispohjoismainen kirjastotietokanta, jota Suomen sarjakuvaseura ylläpitää. Sivusto sisältää kirjastotietokannan lisäksi informaatiota pohjoismaisesta sarjakuvasta. Sivustoa käytetään apuna myös pohjoismaisten sarjakuvakeskusten yhteistyössä.

Sarjakuvaseura.fi

Sarjakuvaseura.fi on Suomen sarjakuvaseuran viralliset verkkosivusto. Sivustolta löytyy sarjakuvakalenteri, originaalivälitys, uutisia, kirpputori ja monia muita kokonaisuuksia.

24tuntiasarjakuvaa.info

Sarjakuvaseura perusti vuonna 2009 24 tuntia sarjakuvaa -tapahtuman kotimaisen kuvagallerian. 24 tuntia sarjakuvaa -tapahtuma kerää vuosittain paljon kotimaisia tekijöitä eri puolille Suomea. Ideana on tehdä 24 sivua sarjakuvaa 24:ssä tunnissa. Tapahtumaan osallistuu niin harrastajia, kuin ammatilaisiakin.

Joonas-arkisto

Projektin tarkoitus on saattaa sarjakuvantekijä Veikko "Joonas" Savolaisen laajan tuotannon keskeinen osuus tallennetuksi digitaaliseen muotoon. Graafinen suunnittelija Riikka Palttala skannasi, kuvakäsitteli ja siirsi arkistoon vuoden 2009 aikana kaikkiaan 13 Joonas-seikkailua - yhteensä 1073 strippiä. Lisäksi tallennettiin 51 yksittäistä näytettä Veikko Savolaisen muista sarjakuvista. Työryhmä halusi sijoittaa Joonas-arkiston näkyvään paikkaan, jotta sarjakuvasta kiinnostuneet ihmiset voisivat löytää sen. Tärkeää oli myös sijoituspaikan turvallisuus ja pysyvyys. Yhteistyöstä keskusteltiin Suomen Kansalliskirjaston ja Suomen Sarjakuvaseuran kanssa. Kansalliskirjasto ilmoitti olevansa kiinnostunut sijoittamaan kokoelmiinsa valmiin Joonas-arkiston. Suomen Sarjakuvaseura puolestaan kertoi, että heillä on ollut tekeillä sarjakuvan kuva-arkisto, jonka osaksi Joonas-sarjakuvat voisi tallentaa. Tähän ratkaisuun lopulta päädyttiin. Kuva-arkiston perustana toimiva galleriasovellus osoittautui Joonas-työryhmän kriteerien mukaiseksi: Se on helppokäyttöinen ja selkeä niin kuvien katsojan kuin tallentajan näkökulmasta, sarjakuvia voi lukea sujuvasti strippi kerrallaan ja kuviin voi liittää hakusanoja, joiden perusteella tiettyä Joonas-seikkailua tai -hahmoa voi etsiä. Palvelusta löytyy Joonas-arkisto kokonaisuudessaan internet-käyttöön sopivassa koossa. Originaalikoiset kuvat on säilytetty digitaalisessa muodossa erikseen. Tietokantaa on tarkoitus vielä täydentää kattamaan Veikko Savolaisen runsas tuotanto muiltakin osin.

Sarjakuvantekowiki

Sarjakuvaopettaja Keijo Ahlqvistin hanke wikimuodossa olevasta sarjakuvaoppaasta, joka kertyy jatkuvasti kattavammaksi. Suomen sarjakuvaseura osallistuu sivuston ylläpitoon.

6.2 Kurssit ja koulutustoiminta

Suomen sarjakuvaseura tuottaa kursseja ja työpajoja sekä Sarjakuvakeskuksella, että muualla. Seura palkkasi koulutusvastaavan organisoimaan ja suunnittelemaan kursseja. Tarkoituksena on vastata kysyntään ja pystyä välittämään opettajia ja kurssien vetäjiä järjestelmällisesti. Työ jatkuu vuonna 2010.

Kurssit syksyllä 2009:

Sarjakuvakeskuksella:

- Nordicomics.info -pohjoismainen työpaja ja kiertonäyttely elokuussa
- taittokurssi omakustanteen tekijöille ennen Sarjakuvafestivaaleja
- pitkä käsikirjoituskurssi tiistaisin
- iltapäiväkerho nuorille torstaisin
- perjantaisin kaikille avoin työpaja
- lasten lauantaityöpajat joka kuun ensimmäinen lauantai
- opetapaamiset joka kuun toinen lauantai
- 24 h sarjakuvaa -työpaja 2.-3.10.
- Saara Vanialan piirustuskerho

Muualla, opettajat sarjakuvaseuran kautta:

- Olivier Bhèrer-Vidal (Québec) fanzinetyöpaja TaiKissa Sarjakuvafestivaalien aikaan
- lasten kurssit kirjastoilla
- iltapäiväkerhot Keravan Kurkelan koulu, Paloheinän ala-aste
- Sarjakuvakurssi vapautuville ja avotuomiovangeille yhdessä Diakonissalaitoksen kanssa
- VESO-koulutus äidinkielen ja kirjallisuuden opettajille Espoossa 5.11.
- Freelancer ja rahat -seminaari (yhdessä Kuvittajien kanssa)

Kurssit keväällä 2009:

Sarjakuvakeskuksella:

- lomakurssit koululaisille: talviloma 17.-20.2. ja loppukesä 3.-14.8.
- opetapaamiset (sarjakuvakoulu, kokemuksia sarjakuvan käytöstä erityisryhmien opetuksessa, vanhustyö, harjoitusten vaihto)
- Le Dernier Cri Tee se itse -taidekirja -työpaja toukokuussa
- Lynda Barry: luova kirjoitus
- Mari Ahokoivun inspiraatiokurssi
- blogikurssi
- lukupiirit: tyttöjen lukupiiri & englanninkielinen Reading Course
- polttaripaja
- tuunaus puunaus
- Lasten lauantait
- tekstauskurssi

6.3 Helsingin kirjamessut

Suomen sarjakuvaseura osallistui kuudetta kertaa Helsingin kirjamessuille, jotka pidettiin 22.-25.10. Messukeskuksessa. Suomen sarjakuvaseura järjesti yhteistyössä Helsingin yliopiston Science Fiction Klubin ja Helsingin Science Fiction seuran kanssa osaston, jossa oli aiheeseen liittyvää ohjelmaa. Sarjakuvantekijöistä haastattelussa olivat mm. uuden saksalaisen sarjakuvan tähdet Orang-kollektiivista, Petri Hiltunen, Tiitu Takalo, Jyrki Nissinen sekä Ville Ranta. Pienkustantajat saivat tuoda tuotteitaan myyntiin ja osaston päivystys hoidettiin vapaaehtoisvoimin. Yhteistyö messujärjestäjien kanssa jatkuu myös ensi vuonna.

6.4 Sarjakuva-automaatti

Edistääkseen piensarjakuvien myyntiä seura on ylläpitänyt pienikokoisten sarjakuvalehtien myyntiautomaattia jo kymmenen vuotta. Lasipalatsin Mbariin sijoitettua automaattia hoiti seuran edustaja. Automaatti täytti vuonna 2009 kymmenen vuotta.

6.5 Muu toiminta

Suomen sarjakuvaseura järjesti myös monia pienempiä tapahtumia sekä vieraili muiden järjestämässä tapahtumissa.

Sarjakuvatietäjä 2009 -tietokilpailu, joka järjestettiin neljässä osassa. Ensimmäinen alkukarsinta järjestettiin Tampere kuplii -sarjakuvatapahtuman yhteydessä. Toinen alkukarsinta tapahtui Sarjakuvakeskuksen yksivuotisjuhlien ohessa Helsingissä ja kolmas Turun taiteiden yössä. Loppukilpailu järjestettiin osana Helsingin sarjakuvafestivaalien ohjelmaa.

Sarjakuvakeskus järjesti Helsingissä ohjelmaa muihin tapahtumiin. We love Helsinki -festivaalin ohessa järjestettiin Lasten lauantai -tapahtuma sekä sarjakuvakirpputori. Venäläisen kulttuuriyhteisön järjestämässä Pahvistan -tapahtumassa Sarjakuvakeskus järjesti monenlaista lastenohjelmaa.

Suomen sarjakuvaseura ja sen hallituksen jäsenet toimivat mukana myös asiantuntijoina monissa projekteissa ja kilpailuissa. Euroopan komission järjestämässä Euroopan unioni ja kansalaisuus - kilpailussa Suomen sarjakuvaseura toimi asiantuntijana ja tuomaristossa.

Sarjakuvaseura myönsi vuonna 2009 Sarjakuvaneuvoksen arvonimen sarjakuvaopettaja Keijo Ahlqvistille. Arvonimi myönnetään pitkästä ja ansiokkaasta työstä sarjakuvan hyväksi.

Sarjakuvaseura toimi asiantuntijana ja osana tuomaristoa ”Euroopan unioni ja kansalaisuus”-nimisessä EU:n rahoittamassa Euroopan laajuudessa sarjakuvakilpailussa.

7. YHTEISTYÖKUMPPANIT

Suomen sarjakuvaseuralla oli vuonna 2009 monia tärkeitä yhteistyökumppaneita.

Animatricks
Arabianrannan kirjasto
Espanjan suurlähetystö
FILI - Finnish Literature Exchange
Goethe-instituuti
Helsingin kulttuurikeskus
Helsingin kaupungin tasa-arvotoimikunta
Kansalliskirjasto
Kirjasto 10
Maailman sarjakuvat ry.
Mbar
Opetusministeriö
Pohjoismainen kulttuuripiste
Pohjoismainen kulttuurirahasto
Ranskan kulttuurikeskus

Serieteket Stockholm
Suomen Nuorisoyhteistyö - Allianssi ry
Suomen Viron-instituutti
Taideteollinen korkeakoulu
Taiteen keskustoimikunta